

MAI VILÁG

Cluj—Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Str. Bob (volt Kiamester u.)
No. 2. Szerkesztőség délután
hat óra után Str. Regina Ma-
ria (v. Doák Ferenc u.) No. 38.
szám. — Telefon: Nappal 603,
este 194 — Előfizetési árak:
egész évre 800 lei, fél évre 420
lei, negyed évre 220 lei és egy
hónapra 80 lei. Külföldre
ezeknek az áraknak kétszerese.
Hirdetési tarifa szerint. —
Apróhirdetés egy sor 2 lei.

Szombat, szeptember 29.

Erdőben vagyunk?

A háztartáspénz miatt családi gyűlölet történt, tíz évvel a világháború után, középosztálybeli családban. A városi világi árá pedig a kincsesnek csúfolt Kolozsvárot csekély 80 százalékkal ugrott a világi árák fölé. Tessék elolvasni a Mai Világ cikkét a lap más helyén, nem baj, ha kissé szűkbe szorul a keze a nyájas olvasónak. Ott tartunk, ebben az áldott, mosolygó békeidőben, ebben a lendületes újjáépítési korszakban, hogy megint jégrendszerrel tárgyalnak, élelmiszerek rekvirálásáról, a szabad forgalom korlátozásáról, belső vámok felállításáról. Nincs zsír, aratás után keresni kell a lisztet, a disznóhúsról csak álmodni illik, miként az éhes disznó álmodott makkról szegény. Itt tartunk, nagyérdemű közönség és a korán beköszöntött télies időjárás foglalkoztató hónapok árnyékát veti előre. Uristen, mi lesz veünk?

Nagyon érdekesek az újsághírek, mindenképp kölcsöntárgyalásokról, stabilizációról s egyéb tudományos micsodákról. De az ördögöt érdekli mindez, amikor arról van szó, hogy máholnap erdei népek módjára fogunk élni, gyökereken fogunk táplálkozni s a gyökereket emeljük valamennyien Bicsérről. Hámozott léggömböt fogunk ebédelni, almahaját vacsorázni. A nagy országos tanakodás idején a kutya sem törődik vele, hogy mi lesz a jogyasztó tömegekkel. Azokkal, amelyeknek jövedelme alig változik, ha az árak emelkednek, hanem ilyenkor kénytelenek az igényeiket még jobban összezsugorítani, olyan kicsire, hogy beleférjenek egy egérlyukba.

Másutt is volt rossz termés, másutt is számolnak a tengerihánnal, takarmányhiánnyal. És hónapok óta készül fel például a magyarországi gazdasági élet ezekre a bajokra, vámosok törölnek el, illetékeket függesztenek fel, tömeges bevásárlásokra készülnek. Hát nálunk? Kolozsváron is akad egy fantasztá, akinek az az ötlete támadt, hogy legalább kérni kell a kormánytól a kukoricavámok eltörölését s be kell szerezni a nemes város lakossága számára némi élelmiszert. Hát ezt a beteggyű fantasztáit egyharmad részaráttal bölcs kollégái a város állandó bizottságában. Nem az ő dolguk, ha éhen halunk! Nem azért eltasztotta őket a polgárság a város elére, hogy ilyen bagatell kérdésekkel törődjenek. A polgár (másszóval: adóalany) arra való, hogy időnként vá-

rosi tanácsot válasszon, amelyet joga legyen azután szidni. A tanács ellenben mindennel törődik, csak éppen a legéletbevágóbb kérdésünkkel nem.

Miért nem? Mert ez országos ügy, a kormány dolga. De a ragyogóját

nek — ha a kormánynak nem táj a feje értünk, az baj, de legalább megvan az a vigaszunk, hogy a kormányt nem mi választottuk. A városi tanácsot azonban igen. Az ne hívkozzék a kormány épületes példájára. Ne mondja nekünk, hogy menjünk zsírért a sóhivatalba. Vagy vállalja a polgárság legfontosabb kérdésének, az élelmiszerellátásának megoldását, en-

nek a városnak a területén, vagy pedig mondjon le, mégpedig mentől előbb. Mi mondjuk ezt, akik mindig is támogattuk ennek a tanácsnak a munkáját a politikai intrikákkal szemben. S higgyék el, tanácsos urak, az egész város közönsége egyhangúleg mellettünk van ebben a követelésben. Vagy élelmiszert, vagy mandátumot!

NAGYFONTOSSÁGU MINISZTERTANÁCSOT TARTOTT A KORMÁNY

A miniszterelnök bejelentette, hogy a jövő csütörtöki minisztertanács ratifikálja a kisebbségi statútumot, amelyet a parlament elé terjesztenek

Októberben Nizzában tárgyalja Románia és Magyarország az optánsper

(Bucuresti, szept. 27. Saját tud.) Ma délután 6 órakor Bratianu Vintila elnökletével minisztertanácsot tartottak. A miniszterelnök arra kérte a kormány tagjait, hogy sürressék meg részortjaikban a költségvetés előkészületi munkálatokat, hogy a végleges költségvetést össze lehessen állítani. Együttal Bratianu Vintila megadta a szükséges utasításokat is a költségvetési bizottságok számára, megállapítván a budget maximális kiadásait.

Argetoianu helyettes külügyminiszter közölte a minisztertanáccsal, hogy az optáns-ügyben

október havában Nizzában megkezdik Magyarországgal a közvetlen tárgyalásokat.

A tárgyalásoknál Románia leszegi azon álláspontját, hogy a közvetlen tárgyalásokat a Népszövetség előző határozatainak fentartásával kezdi meg.

Nistor miniszter ismertette az uttörvény elveit.

Angelescu közoktatásiügyi miniszter bejelentette, hogy a macedóniai román iskolák ügyében a román kormány rövidesen tárgyalásokat kezd a görög kormánnyal.

A kisebbségi törvénytervezet elkészül a jövő hét folyamán

Bratianu Vintila miniszterelnök ezután bejelentette, hogy az a miniszterközi bizottság, amely a népkisebbségi törvénytervezetet készíti elő, kedden fogja utolsó ülését tartani.

Jövő csütörtökön a bizottság a tervezetet ratifikálás végett a minisztertanács elé terjeszti.

A tervezet ratifikálása után a kormány ebben az ügyben ki fogja kérni az összes pártvezérek véleményét, mielőtt

a tervezetet a parlament elé terjesztené.

Ezután még a kolozs megyei mások ügye került sorra, amelyben a minisztertanács azt határozta, hogy a tavaly kinevezett másbizottság munkálatait hétőn befejezi.

Szabaddá teszik a kukorica behozatalt

— A Mai Világ lapzártakor érkezett telefonjelentése —

(Bucuresti, szept. 27. Saját tud.) A legfőbb gazdasági bizottság jövő heti ülésén végleges formába öntik a vámtarifa módosítási tervezetét és rövidesen megküldik a kereskedelmi és iparkamaráknak véleményezés végett. A gazdasági bizottság ülésén foglalkoznak a kukoricahánnal is és jól érte-

sült helyről nyert információink szerint elhatározzák a kukorica behozatálnak egy átmeneti időre való szabaddá tételét.

sen megküldik a kereskedelmi és iparkamaráknak véleményezés végett. A gazdasági bizottság ülésén foglalkoznak a kukoricahánnal is és jól érte-

Duca belügyminiszter ma kijelentette a bankárok küldöttségének, hogy 25 napon belül meglesz a kölcsön

A miniszterelnök hajlandó a gazdasági törvények módosítására a külföldi tőke részvétele érdekében

(Bucuresti, szept. 27. Saját tud.) A bukaresti bankárok egy csoportja ma délelőtt kihallgatáson jelent meg Duca belügyminiszternél, akit arra kértek, hogy a pénzügyi helyzet felől felvilágosítást adjon. Duca a következő kijelentést tette a bankárok előtt:

— Azok a nehézségek, amelyek még tizenöt nappal ezelőtt fennállottak, szerencsésen eliminálódtak. Victor Antonescut külföldi tárgyalásainál biztosították a külföldi pénzcsoportok vezetői, hogy a kölcsönszerződést huszonöt napon belül aláírják és nincs kizárva, hogy ezzel egyidejűleg a kölcsön kibocsátása is megtörténik.

A miniszterelnök hajlandó a gazdasági törvények módosítására

A délután folyamán a bukaresti pénzügyi körökben olyan hírek terjedtek el, hogy a külföldi pénzcsoportok azt kívánják a kormánytól, hogy módosítsák a kommercializálási és a bányatörvényt. A beavatottak szerint Bratianu Vintila azért küldte ki Victor Slavescut Londonba, hogy a pénzcsoportok vezetői előtt kifejtse azt, hogy sem a kommercializálási, sem a bányatörvény nem irányul a külföldi tőke ellen.

Bratianu Vintila hajlandónak mu-

tatkozik arra, hogy ezeket a törvényeket úgy módosítsa, hogy a külföldi tőke beruházásai rentabilisek legyenek.

Az Adeverul azt az értesülését közli a kölcsönrel kapcsolatban, hogy Victor Antonescunak a régenstanácsnál történt tegnapi kihallgatása azért vált szükségessé, mert a kormány helyzete nem a legrözsásabb. A lap szerint

a régenstanácsnál történt kihallgatáson Bratianu Vintila és Argetoianu is jelen voltak és bejelentették volna a régenstanács-

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a kolozsvári **NEW-YORK kávéház és étteremvezetését átvette** s azt régi hívó-jára visszaállítottam, hogy a közönség legkényesebb igényeit is kielégíthessem. Szíves pártfogást kér: **SZINETÁR JÓZSEF** igazgató.

nak, hogy a kölcsön realizálása megint halasztást kell szenvedjen.

Ezzel szemben a Lupta szerint pénzügyminiszteri körökben továbbra is

a legteljesebb optimizmust mutatják

kölcsönt illetően. A jogi szakértők utazása annak a jele, hogy a tárgyalásokat már befejezetteknek tekintik és már csak a formalitások végleges kezelését van hátra. A két héttel ezelőtti mutakozott nehézségeket elhárították. Victor Antonescu arról biztosította, hogy 25 napon belül a kölcsön aláírásra kerül.

A Rador szerint a kormány a berlini tárgyalásokról igen kedvező híreket kapott. A tanácskozások a legbarátságosabb szellemben folynak és a román delegátusok konciliáns magatartására találtak. Kormánykörökben az a vélemény, hogy a tárgyalások végső stádiumba jutottak és az aláírás küszöbön áll. Németország elfogadta azt a tartozik egyenleget, amelyet Románia kimutatótt. Az egyezmény hivatalos

megkötése valószínűleg még e hónap vége előtt publikálva lesz.

Összefoglaló a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága

A nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága holnap délután igen fontos ügyben összeül és a tanácskozások programján a beavatottak szerint a kölcsön ügye is szerepelni fog. A tárgy fontosságára való tekintettel a párttitkárság sürgőnyleg hívta össze a végrehajtó bizottság tagjait.

studiumokkal foglalkozott. Látszik az iskola, nyugateurópai tanárral is lefolytatta egy kalapácsütéssel. Még ez a legjobb oldala neki.

Elnök: Gaetan volt katona?

Tanu: Nem, mert kiszuperálták a hadseregéből — tudtommal.

Nagyon valószínűtlenül hangzik, tekintve, hogy az okmányok más látszanak igazolni.

Egy elegáns hölgy

A közönség férfihallgatói felzengnek. Mondam eleganciával öltözött csinos nő áll a talláros esküdtzék előtt. Aetherikus jelenség. Tanasescu Florának hívják és felsőbb körökből ismeri Gaetant. Kedvező vallomást tesz. Kijelenti, hogy az az érzése (és a nő ösztönök állítólag soha sem esznek), hogy Gaetan nem rablógyilkossági szándékkal ment Leonida asszonyhoz az emlékeztető este.

Az eset előtt közvetlenül beszélt vele.

Elnök: Láttott Gaetannál pénzt?

Tanu: Igen. Zsebei tömve voltak bankókkal.

Az elnök Gaetanhoz fordul és közvetlen forrásból érdeklődik a pénz eredete iránt: a régi mese Leonida asszonytól kapta annak a bizonyos erdőnek a megvásárlására. Elvégre kereskedő ember volt vagy mi a szösz?

A védelem kihasználja a tanuk „jóhiszeműségét” és távozás előtt mindegyikről megkérdi:

— Képesnek tartja-e Gaetan egy olyan tette, mint amilyennek vádolják.

A tanuk szájából reményteljesen hangzik a stereotip válasz:

— Nem tartom képesnek erre. Különben is az az érzésem, hogy azon az estén nem is voltak rablási szándékaik.

A forró szerelem „utjai” kiismerhetetlenek. Néha a fogházba vezetnek.

Csütörtökön este hat órakor az elnök berekesztette a tárgyalást. Este 9 órakor folytatták. A főváros villámfényben uszó bulvardjait az esti korzók tömege lepte el.

A hallgatóság sietve megvasarozzák. Felkészülnek az éjszakára, amelynek halotti esődjében négy fal között perog az erkölcsfilm. Gaetan foglalkozás nélküli kereskedő életszekece.

Bukarest szennyes külvárosában a fáradt éhezők vánkösük alá tették a nyomort. Bent is káprázatos szenny folyik... Az elnök kezde, Gaetan tagad, a tanuk elcsúszott uridámák, képviselők, nagyságok, szobacikák és szerelmes szívű gyöngék pedig mozikba látható epkedéssel mentetik a kalapácsos rablógyilkos erkölcsét.

A bukaresti selyemfiu az esküdtek előtt

Kokottok és képviselők, uriaszonyok és szobacikák mentik Gaetant

Senkisem tartja képesnek arra, amit elkövetett

(Bucaresti, szept. 27. A Mai Világ tudósítójától.) A fővárosnak ma egy „életbevágó” problémája van, Gaetan, a kalapácsos vitéz bűnpénérek főtárgyalása. A selyeminges „ma chère George” esete Leonida asszonnyal a Róma-utcában talán nem is volt olyan szenzáció, mint az esküdtzék tárgyalás. Reggel 8 óra felé a tárgyalás megkezdése előtt parfümös, ruzsosajku nagyságok, kíváncsi nők és ifju szeladomok kolonnái vonulnak a hatalmas törvényszéki épület felé, tömött sorokban, mint a világháboruban a kenyérjegyes éhezők.

A „High life” apraja-nagyja hájban kíváncsi arra, hogy mit rejteget a hírhedt selyemfiu pókhálózatok lábja mögött, a komolyabbakat pedig az érdekli, hogy mi is alapjában véve a keresztmetszete annak a modern szerelmi kalandnak, amelynek hősei Gaetan György a him-perdita, a véres kalapács és a szerelemben tönkrement Leonida asszony.

Pereg a kalapácsos rémdráma filmje

Kint emberek tolongnak arguszemű rendőrök között, akik a közönséget szelektálják, bent pedig a hatalmas terem padjain az „előkelő közönség”.

Tabló.

Formalitások. A védelem pergető kifogásokat emel: pereg a főváros szerelmi fertőjének bizarr és idegizgató filmje.

Leonida asszony hiányzik. Képviselője okmányokkal igazolja, hogy külföldön megrongált idegzetet kezel. A pletyka azonban mást mond. Az előkelő uriaszonynak még mindig kellemetlen az ügy — mondják a hozzáértők — és ezért nem akart megjelenni a tárgyaláson, mert női önértékét súlyosan sértenék a verbeneztatott szerelmes éjszaka díszkrét szcenái. Ha a teleplezések nem történnének nyílt színen, akkor talán igen...

Utolsó divat

Mindenki izgul, csak Gaetan nyugodt. A vacaresti fegyház gentlemánja utolsó divat szerint szabott eleganciával öltözködött, mintha csak hódító körútra indult volna.

A kalapácsos selyemfiu vallomást tesz. Választ ad a vádiratra, amely az erkölcsi elbírálás fényében megcsillagtatja a rablótámadás előkészületének dokumentumát, a fiktív, briliáns nyakéket, amely ürügyül szolgált Leonida asszony rablásához, a kalapácsot, mint

compus delictiit, a véres telefonkagylót, amelyet a szerelem „hevületében” Gaetan az uriaszony fejéhez vágott és így tovább...

A ravasz szívűdöglesztő tagadja a vádak: Leonida asszony támadta meg és a kalapácsot megszokásból hordta magánál, hogy védekezzenek.

De ki iszi ezt el neki?

Pilat asszony elmondja a véres éjszaka részleteit

A bűnper koronatanuja — Leonida asszony távollétében — kétségkívül Pilat asszony, Gaetan házvezetőnője. A hallgatóság élénk érdeklődéssel figyeli vallomását, mert intimításokat mond el a selyemfiu életéből. Végre valami, ami komoly: mert a többi tanuk csak arra jök, hogy Gaetan erkölcsi nívóját igazolják és rávilágítsanak arra, mennyire „homme gentile” volt a rablás elkövetése előtt.

Pilat asszony korosabb nő. Elegánsan öltözött, fehérprémes kék köpenyt visel. Látszólag tudomást sem vesz arról, hogy száz kíváncsi szempár figyeli.

Margareta Pilat asszony a szokásos formalitások után előadja, hogy a vádlottat nyolc évvel ezelőtt ismerte meg Brailában. Járt a házukhoz, mert távoli rokona volt elhunyt férjének.

A kihallgatás érdekes fordulatot vesz. Az elnök kérdez:

— Volt valami foglalkozása?

— Nem volt!

— Volt pénze?

— Igen.

— Honnan volt, ha semmivel sem foglalkozott?

— Gazdag, jómódu családból származott.

A tanu elmondja, hogy Bukarestbe költözött, ahová nemsokára Gaetan is befészkelte magát.

Elnök: Önnél lakott?

Tanu: Igen.

Elnök: Fizetett házbért?

Tanu: Igen, rendszeren.

Elnök: Hozott haza valamit?

Tanu: Igen, virágokat.

Gaetan magánélete kibontakozik Pilat asszony vallomásából. Kártyázott, éjszakáit nem töltötte otthon, lakosztálya valóságos budvár volt. A tanu nem tud arról, hogy lakója milyen összkötöttségben állt Leonida asszonnyal.

Gyanus körülmények: az éltet uriaszony bevallja, hogy Gaetan megkérte a kezét, de ő nem akart hozzá menni addig, amíg egzisztenciát nem terem magának.

— Jó viszonyban éltek?

— Igen, habár gyakran veszekedtünk.

— Kétkedett-e valaha becsülete ségében?

— Nem. Többször inkasszált részemre pénzt, amikkel rendszeren elszámolt.

— Az értéktárgyait rábizta-e valaha?

— Nem. Mindig lakat alatt tartottam.

Ilyen mederben folyik a tanu kihallgatása. Menteni igyekszik Gaetant. Mintha csak valami tömegszuggeráció volna ez a nőknél. Végül beismeri, hogy Gaetan revolvert hordott magánál, mintha mindig tartott volna valamitől.

Elnök: Meglepte őnt Gaetan tette?

Tanu: Igen, akárcsak az egész világot.

Színváltozás. Következnek a többi mentőtanuk.

Mindenki csak Gaetant menti

Dr. Aroniu klinikai főorvos vallomása az érdeklődők szempontjából lényegtelen. Leonida asszony véres fejről beszélt és orvosi szaknyelven előadja, hogy milyen lékét vágott a fején a kalapács és a telefonkagyló.

A mentőtanuk sorába tartozik Leonte Moldoveanu brailai liberális képviselő. Rokona a szépnévű Gaetannak. A közönség nagyresztnek tetszik a vallomás, mert hat éves koránál kezd el a selyemfiu feldicsérését. Becsületes volt és korrekt. Micsoda paradox, Gaetant azonban sértetgetni nem lehet.

A képviselő Gaetan becsületes és honszerető érzelmét igyekszik bizonyítani azzal, hogy George velle volt Párisban, ahol komoly

Automobilos banditák Nagyváradon

(Oradea-Nagyvárad, szept. 27. Saját tud.) Ma éjjel automobilos betörők jártak Cziller Imre Alap-uccai házában, amelynek kapukulcsa a délután elveszett. A házbeliek már a délután gyanus alakokat láttak a ház körül és ezért ébren voltak. A banditák a megtalált kapukulccsal nyitották ki a ka-

put. Dr. Kiss Jenő ügyvéd revolverrel rájuk támadt, mire a rablók a ház falán át menekültek és az autóval elszárguldtak.

Ugyancsak betörők jártak a kereskedelmi csarnokban, ahonnan italokat és kártyát loptak, az ételekhez nem nyultak. A nyomozás folyik.

Nyolcszáz méteren felszaggatta a sínket Szamosfalvánál egy eltörött tengely

(Cluj-Kolozsvár, szept. 27. Saját tud.) Ma délben egy órakor a 8133. számú tehervonat Szamosfalvánál tengelytörést szenvedett. Az eltörött tengely 800 méter hosszúságban felszaggatta a si-

neket és járhatatlanná tette a vonalat. A Kolozsvárról induló vonatokat nem lehetett elindítani. Három óráig tartott a sínek rendbehozása, azután a forgalom újból megindult.

MÉG MINDIG HÁBORU VAN?

Mégint problematikusvá vált Kolozsvár közlelmézése

Nincs zsír a városban, ami pedig van, annak elérhetetlen magassága az ára

(Cluj-Kolozsvár, szept. 27. Saját tud.) Kolozsvári maximális árakat megpítő bizottság csütörtök délelőtti tartott dr. Kertész Jenő városi tanácsos elnöke alatt. Az ülésen, melyen résztvettek a mészárosok, a pékek, a fogyasztók, a hadsereg és a kereskedelmi kamara megbízottjai, olyan felszólalások hangzottak el, amelyek azt bizonyították, hogy Kolozsvár közlelmézése megint problematikusvá vált és

a béke tizedik esztendejében kezdünk visszatérni a háborús állapotokhoz, a hushányhoz és a zsirhiányhoz.

Az ármegállapító ülés legfőbb vitapontja a kolozsvári zsirellátás volt. Kolozsvárt ugyanis több mint egy hete nem lehet zsirt kapni és ha mégis akad valahol, lehetetlen áron kell megfizetni.

A kolozsvári mészárosok a zsirnevek maximális árának felfüggesztését kérték a városi tanácstól, azt állítva, hogy

a szabad forgalom visszaállítása esetén megint bőven lesz zsír.

A mészárosok szerint a rossz kukoricatermés folytán lehetetlenné vált a zsirszállítás, minek következtében 83 lej kénytelenek fizetni a zsirsértés kilójáért életsúlyban, ami kizárja, hogy a 70 lejes maximális áron zsirt tudjanak árusítani. Kalkulációjuk szerint

a jelenlegi árak mellett a zsír realis ára kilónként 100 lej, a hús 92 lej és a szalonna pedig 88 lej kellene legyen.

A fogyasztók képviselője szerint a zsirárak még a rossz kukoricatermés ellenére is túlzott magasságúak és jóval túlhaladják arányban a kukorica árának emelkedését. A romániai zsirárak a jelenben majdnem

80 százalékkal túlhaladják a világi piaci árakat

és a túlzott belföldi zsirárakat a fogyasztók semmi esetre sem tudnák megfizetni.

A fokozódó drágasság letörésére a kolozsvári városi tanácsban felmerült az a terv, hogy kéri fogják a zsír 40 lejes importvámjának eltörlését, miután ez esetben a világi piaci áron lehetne ellátni a köznőséget zsirral. A kalkulációk szerint

a vámnélküli külföldi zsír cirka 58 lejbe kerülne Kolozsvárt.

ami lényeges könnyítést jelentene a fokozódó drágaságban a fogyasztókönység számára.

A városi tanács ezen terve nagy izgalmat váltott ki a mészárosok és a zsirkereskedők között és dr. Jacob, a kolozsvári Vlad zsirangrosszista cég képviselője

hevesen tiltakozott a mészárosok és a parasztság nevében egy esetleges zsirimport ellen.

Dr. Jacob cége nevében igen méltányos ajánlatot tett a bizottságnak. Kijelentette, hogy cége az esetben, ha a zsiradékok árát kivonják a maximális alól,

hajlandó havonta nagyobb mennyiségű zsiradékok Kolozsvár szegényebb néposztálya számára rendelkezésre bocsátani világi piaci áron,

mert amit így ráfizetne, más úton keresné meg, azaz Bukarestbe szállítaná a többi árut, hol a zsiradékok ára nincs maximálva.

A gavaljeros gesztus érthető feltűnést keltett, annyival is inkább, mert a jelenben nincs korlátozva az élelmiszereknek egyik megyéből a másikba való szállítása és az ajánlatból egyesek azt következtetik, hogy dr. Jacob, aki az ország egyik legnagyobb zsiradékaru cégének vezetője, talán olyan értesüléseket szerezhetett, amelyek szerint

intézkedések készülnek az élel-

miszerek szabad forgalmának korlátozására.

A kombinációk szerint az előrelátó üzletember egy méltányos kvóta felajánlásával már most előre akarja biztosítani magát az esetre, ha az élelmiszerek szabad forgalmát korlátoznák.

A mészáros szövetség tagjai még nem határoztak abban, hogy azonosítani fogják-e magukat dr. Jacob álláspontjával, hanem a zsír árának szabaddátétele ellenében azt ajánlották fel a városi tanácsnak, hogy

a sertéshus árát 1 lej 50 banival csökkentik. Ezzel szemben viszont a marhahus árának emelését kérték 30 lejről 34 lejre.

A pékek és a lisztkereskedők szintén áremelést kértek, kilónként 50 banit.

A tejtermelők pedig a tej maximális árának a literenkénti 8 lejről 11 lejre való felemelését kérték.

Az árvizsgáló bizottság tagjai előtt nyilvánvalóvá vált, hogy ezeket az árakat a leszegényedett vásárlókönység nem tudja megfizetni, viszont az is nyilvánvaló, hogy az olcsó maximális árak megállapítása esetén

az árut eltűntetik a piacról

és a közel százhuszezer lakosu város élelmiszerek nélkül marad.

Egy esetleges élelmiszerekviralás vagy a jegyrendszer visszaállítása a háboru utáni tizedik évben lehetetlen, különösen egy agrárállamban, habár

a tizedik békeévben visszajutottunk a háborus évek legnagyobb problémájához, az élelmiszerekellátás kérdéséhez.

Ha a hatóságok előszedik a spekulációs törvényt és azt próbálják ráhuzni az élelmiszerekkereskedelemlre, csak azt fogják elérni vele, hogy egy cao-mó ártatlan embert anyagilag és erkölcsileg tönkretesznek, viszont a közlelmzés problémája még mindig megoldatlan marad.

A jelenlegi helyzetben talán csak egy kiút marad a kátyuba jutott közlelmzés számára: eltörlőlni a prohibíciós vámoikat és szégyenszemre világi piaci árakon élelmiszert importálni az agrárállam Romániába.

KEDVEZÖEN DÖNTÖTTEK A NYUGDIJASOKÉRT

A Semmisítőszék kimondotta, hogy a nyugdíjilletmények alapjául nem a törzsfizetést, hanem az összfizetést kell venni

A régi megállapításokat is revízió alá veszik

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 27. A Mai Világ tudósítójától.) A hosszú évek óta húzódó nyugdíjilletmények kiszámításának ügye végre megoldást nyert. A régi nyugdíjasok a döntéssel kapcsolatban kérhetik nyugdíjilletményeik revízióját. Igen sok nyomorgó nyugdíjas tisztviselőnek sorsa forgott kockán a most hozott semmisítőszéki határozattal. A döntés a nyugdíjasokra nézve kedvező. A semmisítőszék ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy

a nyugdíjak kiszámításánál alapul szolgáló törzsfizetésen kívül a drágasági pótlék, mely sokszor a törzsfizetés nagyságát is eléri, szintén alapul veendő.

Már tíz éve folyik a harc e kérdés körül, mert a minisztertanács erre vonatkozó határozatát különféleképpen magyarázták és az illetményeket csupán a törzsfizetés alapján állapították meg. A semmisítőszék most véget vetett ennek az állapotnak és 158. számú határozatában kimondta, hogy a nyugdíjak kiszámításánál az „Indemnizatia Speciala” is tekintetbe kell venni.

E döntés alapján a nyugdíjügyi vezérigazgatóság körrendeletet adott ki arra vonatkozólag, hogy azon nyugdíjasok, kiknek illetményei a drágasági pótlék figyelembe vétele nélkül lett megállapítva,

járandóságuk új megállapítását kérhetik.

Az ezután nyugdíjazandók illetményei pedig már ez új rendelet figyelembevételével számíthatók ki.

A semmisítőszék elvi döntése tehát éppen annak a társadalmi osztálynak kedvez, mely a legnagyobb nyomorral küzd és ahol arra a pár lejre is legégetőbb szükség van, melyet a döntés számukra biztosít.

Most már csak az volna fontos, hogy a hivatali bürokrácia ismert lassúsága ne okozzon nehézségeket a revíziókra kerülő ügyek elintézésénél és a különbözeti összegek folyósításánál. (p.)

VEGYEN 1x1 RUHÁT

vagy kabátot nálunk; amilyen biztos, hogy

2x2=4

époly biztos, hogy meg lesz elégedve

NEUMANN M.

CLUJ, FÖTÉR

Október másodikán kezdődnek a vád- és védbeszédok a kolozsvári monstre-perben

A Doftanában elzárt rabok ma Kolozsvárra érkeztek tanúkihallgatásra

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 27. A Mai Világ tudósítójától.) A kolozsvári munkáspár főtárgyalását egy napi pihenés után pénteken reggel folytatják. A csütörtöki szünetet azért rendelték el, hogy a hadbíró tanácsa, a védők és az ügyész összegezhessék a monstre-per eddigi anyagát és felkészülhessenek a vád- és védbeszédre.

Megérkeztek a doftánai rabok

A monstre-pernek érdekesség-számbamenő tanúi lesznek a Doftánába zárt kommunista rabok, akik tegnap Kolozsvárra érkeztek. Az évekre elítélt politikai foglyokat szuronyos katonák, erős bilitésekbe verve kísérték az állomástól a hadbíró fogházáig.

A menet élén Breiner Béla nagyvárad munkás s Fónagy János vegyész mérnök haladt, mögöttük pedig B. Cahanez besszarábiai diák, Jean Fritescu bukaresti ügyvédjelölt és Kahána Mózes író, aki két mankóval vánszorog, mert fellábát a nagyszabeni fogházból megkísérelt szökése alkalmával ellőtték.

Ugyancsak a tegnapi nap folyamán szállították Kolozsvárra Lacoși Gheorghet, a nagyvárad sziguranca detektívét, aki a nagyvárad munkáslétszámítások alkalmával részt vett a nyomozásban és egy csoport kihallgatását vette. A detektívet hivatalos hatalommal való visszaélés miatt lefolytatták.

A doftánai politikai elítélteket a védelem idéztette be annak igazolására, hogy szükség van-e, vagy sem a börtönbe zárt politikai elítéltek segélyezésére.

Kedden kezdődnek a perbeszédok

Pénteken, szombaton és hétfőn gyors tempóban fogják megkezdeni a még hátralevő tanúk kihallgatását. A hadbíró tanácsának határozata értelmében október másodikán, kedden reggel megkezdődnek a perbeszédok. Először a vádat képviselő Negulescu kapitány-hadbíró ügyész mondja el a vádbeszédet, amely előreláthatólag két napig fog tartani.

A vádbeszéd elhangzása után

következik a védelem, tekintve azonban a védők nagy számára és a per hatalmas anyagára, a védbeszédok aligha fognak befejeződni jövő szombatiig. Hátra van még a replika és a vádlottak utolsó szava és csak aztán fog a hadbíró visszavonulni, hogy meghozza az ítéletet.

A monstre-per megkezdése előtt — mint ismeretes — számos nemzeti parasztpárti vezetőpolitikus be-

jelentette, hogy részt kíván venni a védők sorában, a politikusok azonban időközben lemondtak a védelemről.

A bukaresti „Inainte” című szélső baloldali munkáslap ezzel kapcsolatosan megalitja, hogy a nemzeti párti védők azért tartották távol magukat a pertől, mert Maniu Gyula pártelnök határozottan megtiltotta nekik, hogy a védelmet el-
lássák.

ÁTOK ÜL SPANYOLORSZÁGON

Felrobbant egy erőd s irtózatos pusztítást végzett emberben és anyagban

Egy kilométeres körzetben csak halálhörgés hallható

(Páris, szept. 27.) A Havas távirati iroda tudósítójának közlése szerint a Spanyol-Marokkó északi részén levő Menilla kikötővárostól 3 kilométer távolságra fekvő löporraktár és a mellette épült Gaberrias modern erőd eddig még ismeretlen okokból felrobbant és teljes egészében a levegőbe repült. A löporraktárban huszezer kilogramm robbanóanyag és lőpor volt felhalmozva. A robbanásnak ötven-négy halálos áldozata van s több mint kétszázan többé-kevésbé súlyosan megsebesültek. A magaslaton fekvő erőd alatti baraktábor területén, melynek lakói jobbra munkások. A robbanás ideje alatt a raktárban és az erődben kilenc katona tartózkodott, ezek mindannyian levegőbe repültek és megsebesültek. A többi halott a baraktábor lakói közül került ki. A robbanások nyomán következő detonációk olyan irtózatos erejűek voltak, hogy Menilla lakossága azt hitte, hogy földrengés pusztít és mindenki fejvesztetten menekült a tenger felé. A borzalmas katasztrófa színhelyén rémes pusztulás van. A löporraktár és az erőd helyén csak óriási földbe vajt tölcserék jelzik a hatalmas robbanást s a baraktábor is csaknem teljesen eltűnt a föld színéről. A légnyomás hatása alatt a három kilométernyire levő Menillában is betörték az ablakok s több ablaktáblát kerettestől emelt ki helyéből a detonáció messzeható ereje. Hosszabb idő el-

telt, amíg a mentés munkái megkezdődtek, mert az épen maradt lakosság félt közeledni a katasztrófa színhelyéhez s a baraktábor életben maradt lakói színházból visszatérően a rettenetes detonációkra megfutamodtak. Másfél órával a robbanás után indultak meg a segélyakciók Menillából s fáklyafény mellett egész éjjel folytatták a munkát. Egy kilométeres körzetben a robbanás helye körül más nem volt hallható, mint a haldoklók halálhörgése és a sebesültek jajveszékelése. San Jurio tábornok, Spanyol-Marokkó katonai kormányzója ma elutazott Madridból s magával vitte a kormány első segélyét, huszonötezer pezeta az áldozatok hozzátartozóinak.

Alfonz spanyol király tegnap francia fővárosba utazott. Itt a pályaudvaron a spanyol követ jelentette az uralkodónak, hogy az országot rövid egymásutánban most már a második katasztrófa borítja gyászba. Alfonz király erre megváltoztatva eredeti tervét, vonatra állt s visszautazott fővárosába.

Ujabb jelentések szerint eddig 63 halottat szedtek ki a romok közül. Valószínű, hogy a robbanást két dühöngő és könnyelműség okozta. Ezeket egy szétszedte a robbanás, hogy egy darabkát sem találtak belőlük. Kivülük kilenc katona hulláját találták meg, a többi halott civil.

Djuvara mégis megkapta a magyar vizumot

(Genf, szeptember 27. Rador. Hivatalos.) Djuvara román népszövetségi delegátus magyar vizumának megtagadása miatti kellemetlen hatást látva, a népszövetségi ma-

gyar delegáció interveniált és közvetlenül elküldötte Djuvara-hoz a szükséges vizumot, ezáltal deaválva a berni magyar követ eljárását.

Elítélték a Pangratti rektor háza előtt botrányt rendező diákokat

(Bucuresti, szept. 27. Saját tud.) A II. hadtest hadbíróháza ma hozott ítéletet huszonegy diák ügyében, akiket hatóság elleni erőszak vádjával terhelve állítottak a hadbíró elé. A vádirat szerint Serbulescu Gh., Dumitrescu Dumitru, Theodorescu Andrei, Stănescu Th., Dancju Gh., Galau Eftimie, Cunesco, Jancu D., Bunea Vasile, Dragomirescu Nicolae, Răspop Fărcas, Buluc Vasile, Frăncu Gh., Seitan N., Micu A., Popescu György, Ruptureanu, Vidrascu, Stănev, Diaconu és Caramitru diákok ez év május hatodikán megjelentek

Pangratti rektoránál, akit arra akartak rábírní, hogy a nagyvárad zavargásokban részes diákok fegyelmi büntetését vonja vissza.

A diákok közül egyesek a rektor lakása előtt megtámadtak egy rendőrt, míg a többiek hangos tüntetésbe kezdtek.

A hadbíróház rövid tanácskozás után Dumitrescu és Theodorescu diákokat husz napi, Serbulescu, Ruptureanu, Vădrascu, Diaconu, Stăver és Caramitru diákokat pedig 1 hónapi elzárásra ítélte. A többi vádlottakat a hadbíróház felmentette.

Nyugdíjas tisztviselőket

akvizíciós munkára
fix fizetéssel és magas jutalékkal
állandó munkára
keresünk

(Cím a kiadóban)

Teljes üzembben az ujonnan kibővített

NERVA

SZANATÓRIUM, CLUJ

Az eddig közbizalomnak örvendő vezető orvosokon kívül sikerült a
nőgyógyászati és belgyógyászati osztály részére neves orvosokat megnyerni.
Speciális gyógykurák, hő- és fogyasztókurák, röntgen, psicho és hipno-
terapiai kezelések, mindenféle gyógyfürdők, dietetikus konyha. Igazgatóság.
Napi ellátás: I. oszt. 350, II. oszt. 250, III. oszt. 150 lej

Vargyasi kalóz

Irta: Tamási Áron

Ha székel nem volna, kalauz volna.

Különböző Erdővidéken van ez a Vargyas. Valamelyik nap bent vagyok Baróton s folyik a beszéd. Négyen, vagy ötön voltunk férfitul. Egyszerre felveti valamelyik Vargyást.

— Mert az nevezetes hely — mondják.

— Mitől? — kérdelem.

— Arról, hogy ott van egész Erdélyben márvány-ház egyedül s az is egy székel gazdái.

— Hát hogy tudá építeni?

— Azt könnyen, mert ott a márvány-bánya a falu tövében.

— Ott, hogy a tűzlangja vesse fel — kacag huncutul az egyik s megakasztja a fejét s látjuk, hogy helyzetet vesz s valamibe bele akar kezdeni. Mi hagyjuk s ő mondja:

A nyáron volt, egy águsztus farkán egy pénteki nap. Dél elmúlt volt jócskán. Jódögélek ehejt fel az uccán s hát zug szembe velem egy autó. De szép volt, ember szebbet ne lásson. Megálllok, hogy szaladjon el melletttem — hát lassít s megáll ugyancsak.

— Kedves uram — szól ki belőle egy ur: — a vargyasi bányához merre mehetnénk?

— Sok kedvesse van az urnak — mondom, de csak néz, mint a bagoly. Gondolom, enyhíték rajta s így szól:

— A bányához?

— Ahhoz.

— A márványhoz?

— Ahhoz.

— Jótól kérlek, mert Józsi bátyám nagy részes benne.

Erre örüvendeni kezdnek s hínak, hogy kalózzok el őket s nyugtassam meg. Számítom magamot s úgy határozok ahajt, hogy megjdzsom ezt is.

— Mehetek — mondom.

— Üljön fel, kérem.

Felülök rá, a nyavaja törje ki kosiját s porozni kezdünk. Ahogy reptünk tova, emberek jönnek szembe s rázzák a kezüket nekünk. Ismét emberek jönnek s azok is rázzák.

— Hát ezek mit mondanak? — kérdi az egyik ur.

— Ezek azt, amit én szoktam olyankor.

— Hát maga mit szokott?

— En azt, hogy az Isten a nyakatokot szakassza meg.

Kénszeredeten kacagnak, de végük tovább az utat. Hogy a bánya felé érünk, sirülünk egyet, valami recsen s hát úgy kivetődöm oldalt, hogy a szememvilága elhagy. Ugy reptiben még elkívántam, hogy az Isten pofozza meg az autóját, de szörnyű setét leve. Azonban arra eszmélek egyszer, hogy kerülgetnek, vizgáztatnak s mondogatják, hogy nem holt meg, de magam es vevém észre, hogy nem.

Valahogy helyre kentük s tiszgáltuk egymást s akkor neki az autónak, hogy azt is józan állapotba tesszük. Ahogy evel megvalánk, gondolom: én elpályázom innét, mert ezeket az urakat az Ursten minden-lette-keppen el akarja pusztítani valahogy.

— Ott az ut — mondom. — S tova a bánya.

Rám esnek, hogy immár ott ne hagyjam s ők megfizetnek engemet autóján. Gondolkoztam, mintha lémlálnék, későbbekse rá mutatok az autóra s megrázom az ujjamat:

— De erre fel nem.

Engedtek szavamnak s megindultunk. Ahogy a márvány-hegyet elérjük, hát az urak nekifeküsznek a

drága, ártatlan márványnak s úgy nézik, hogy igazik meg. Az egyik egyszerűen elhúz egy kalapácsot s avál kopogtatni kezdi.

— E nem igazi márvány — mondja.

— Nincs red írva — azt találok kszólani a számon s hát haragszik-jorma az ur.

— En tudós vagyok — mondja.

— Mert én arról nem tehetek; ki mondta, hogy a legyen.

— Számár beszéd.

Mondom, hogy aggya ide a kalapácsot egy mákszemet. Ide adja, fogom a nyelét, nekibuvok s ütögetni kezdem én is a márványt.

— Maga mit csinál? — kérde.

— Tudós vagyok — mondom. —

Tessék a kalapács!

De erre elveresedik s hát veti a mérgét:

— Hajja!

— Hallok valami szamarat.

Aval eljöttem, lám mit csinálnak nálam nélkül. Jövök az uton szép lepitiben s éppen azon gondolkodtam, hogy mivel csúfoljam meg őket s hát hurrog az autó utánam. Megállítják s szólónak, hogy üljek fel.

— Erre-é? Erre én nem. De köszönjék, hogy annyi becsületük vala, hogy megállnak. Mert bevallom az uraknak, hogy tova van egy palak s azon a palakon egy híd s én azt a hidat annyira elgazdítottam, hogy ott az autó keresztül nem megyen halál nélkül. Azért jegyzem ezt meg, mert li-

tom, hogy mégis tudnak becsületet az urak.

Igy szólék s eleresztém őket előre.

Ahogy a hídhoz értem volna, hát meg vannak állva azon innét s letelepedtek az ut szélre.

— Ugy-ugy — mondom: — várjanak nyugton, amíg két embert küldök a faluból, hogy megcsinálják ezt a hídvány hidat.

Aval eljöttem haza.

Itt befejezte beszédét a székel, széjjelnézett s egyszerre kacagni kezdett, hogy a könnyei csorogtak.

— Mit kacag? — kérdeztem.

— Hogyne kacagnék, mikor még másnap is ott látták az urakat tul a hídon, aminek semmi baja nem volt.

(Kishacson, 1928 IX. 26.)

EGY AUDENCIA FEJLEMÉNYEI

A marosvásárhelyi római katolikus egyházközség függetleníteni akarja magát a statustól

A főgimnázium ügye állandó nyugtalanságban tartja a kedélyeket

(Tárgu-Mureş—Marosvásárhely, szeptember 27. A Mai Világ tudósítójától.) Szokatlan és nagyhorderejű mozgalom indult meg a közeli napokban Marosvásárhelyen. Az egyre erősödő mozdulatnak az a célja, hogy a római katolikus egyházközség függetlenítse magát a statustól s

a legszélesebbkörű autonómia keretében gondoskodjék meglévő intézményei fenntartásáról.

Ez a mozgalom azokra a surlódásokra vezethető vissza, amelyek egyrészt az egyházközség és papja, ennek közbenjöttével az egyházi főhatóság és az egyháztanács között, a katolikus főgimnázium fenntartása körül keletkezett:

Marosvásárhelyi katolikus közönségének zöme ugyanis minden áldozatra vállalkozott, csak hogy gyermekei számára biztosítsa a középiskolai tanítást. Jaross Béla marosvásárhelyi apátplébános ezzel szemben a leépítés mellett foglalt a lást s minden befolyását oda koncentrált, hogy

az egyházi főhatóságot a leányoktatás mindenek felett való elsőbbségének nyerve meg, még ha ez a főgimnázium fennmaradását veszélyeztetné is.

A státustanács utján tudvalevőleg határozatba ment, hogy az évszázados marosvásárhelyi főgimnáziumot le kell építeni algimnáziummá. Itt indult meg a harc a plébános és tanári kar között, melynek tengelyébe került Szlávik Fe-

rencz igazgató. Az igazgatónak sikerült ugyan társadalmi uton megmenteni intézetét, maga azonban felmorzsolódott a küzdelemben.

Marosvásárhelyi katolikus polgársága

nem nyugodott bele a hatalmi szóval történt egyoldalú döntésbe,

hanem visszakövetelte Szlávik Ferenczet. Az elmúlt héten küldöttség kereste fel Majláth püspököt, akinek igazságos és fennkölt lelkiületére apellált. A Jaross plébános által tévesen informált főpap a vásárhelyi urak láttára ingerlékeny nyé lett.

— Kik az urak és mit akarnak?!

— fordult a vásárhelyi küldöttséghez, amelynek tagjai szabályszerűleg bejelentették látogatásuk célját. Majd a esendes szavu, higgadt modoru Pálosy István dr. előadására így felelt a püspök:

— Tartsák fenn az urak az iskolájukat, ha kedvük van hozzá! — mondta felindultan és rezignáltan adott kifejezést rosszkedvének:

— Az urak az életemet rövidítétek meg:...

A vásárhelyi küldöttség ugy érezte, hogy kidobták.

A kolozsvári fogadtatás hullámai felkavarták a szenvedélyeket s ma már általános a kívánság, hogy

a marosvásárhelyi katolikus egyházközség függetlenítse magát a statustól, ahonnan támogatást amugy sem kap.

Erre megvan a lehetőség is, mert az egyházi szervezet megengedi, hogy az egyházközség autonómiája keretében maga intézze sorsát és tartsa fenn intézményeit. Mivel pedig a marosvásárhelyi katolikus egyházközség amugyis hívei áldozatkészségéből tartja fenn iskoláit, templomát,

joggal követeli, hogy azok felett önállóan is rendelkezék.

A főgimnázium ügye kínos tanulságot hozott ezen a téren a híveknek, akiknek gyermekei az intézet leépítésével

már ebben az évben iskola nélkül maradtak volna.

De súlyos tapasztalatai vannak a katolikus híveknek abban az állandó vetélkedésben is, mely

a plébánia részéről diktátori hatalmat követel a főgimnázium felett

és amelynek harmadik áldozata Szlávik igazgató, aki nem tudta összetett kezekkel bevárni, amíg az évszázados falak összeomlanak körülötte. Megmentette a hajlékot, de maga elbukott a küzdelemben. Áldozatává lett egy nála hatalmasabb egyéni akarata, amely az iskolafentartó hívek odaadó ragaszkodása ellenére is győzött és rombolt.

Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank

Részvénytársaság

Cluj-Kolozsvár, Főter 29.

Sürgőnycim: ESCOMPTE.

Telefon: 16, 11-98, 11-99

Foglalkozik a bankszakma összes ágával

EDISON FILMSZÍNHÁZ.

ban a legnagyobb monumentális vallásos történelmi film

LUTHER

Legszebb
lemezek
Lepagenál

H I R E K

Kezdődik...

Vajon, mi az, ami kezdődik? Az őr, hölgyem és uram, a tél és mind az, ami ezzel együtt jár, vagy ifjúkunk kedves olvasmányának, a Robinsonnak nyelvének szövege, az esős évszak kezdődik. Azaz, talán nem is kell Robinsonra gondolnunk, hogy ez az egykor oly távolinak tűnő fogalom: esős évszak, felmerüljön emlékezetünkben, mert hiszen néhány esztendője, mintha a mi égőnk is csak ezt a két végletet ismerné: forró évszak és esős évszak. Amely utóbbi egyébként Defoe Dánieltől, a Robinson trójától, Jack Londonig kalandozik el néha, mert nálunk az esőről elnevezett évszak néha elaskai hideggel jár együtt. Hát szóval, ez az, ami kezdődik. Öt vagy hat sötét hónap — mindenestre, meglehetősen optimizmussal számítva — egy egész félesztendő, amelynek során nem látunk napfényt, kék eget, ellenben fülünkre huzva kalapunkot és összegubbaszkodva kabátunkban, eleinte megadással, később egyre türelmetlenebbül hordozzuk az ónszerű napok terhét. Hát ez kezdődik. De ezzel szemben kezdődik a fűtési szoba költészete (ha van: fűtés, szoba, költészet, mert ez a három dolog következetesen kerüli egymást), kezdődik a szezon, kezdődik a társasélet, a thé dansant, azaz magyarul: a táncoló tea, amely eltérően az utcáskorokon táncoló gesztenyesültől, azért táncol, mert melege van, no és végül kezdődnek majd a bálók, mind az, amit tavaly óta igazán el sem felejtettünk még, hisz oly rövid volt a nyár, hogy talán inkább azt felejtettük már el, hogy egyáltalában nyár volt. Végeredményében tehát: kezdődik mindaz, ami tavaly volt és két éve és három, négy, öt éve. O Istenem, bizony őszi unalommal sóhajtván fel, — ez az élet! Mindig egyforma, mindig ugyanaz, évről-évre, szezonról-szezonra, ami változik, az csak a nyár, de ez meg, mire észrevesszük hogy van, ragyog és más, mint a többi nyarak, már el is múlt régen. Kezdődik... ó igen, vallja meg, hiszen egymásközt vagyunk ezeken az első igazán őszi napokon, kezdődik az unalom... (—)

— **VÁLTOZÁS AZ OLASZ KONZULÁTUS VEZETÉSÉBEN.** Cav. Avv. Ettore de Pompeis, Olaszország kolozsvári konzulja eltávozott Kolozsvárról. A népszerű diplomatát Rómába hívták vissza, ahol a külügyminisztériumban fontos megbízatást kapott. Utódja a kolozsvári konzulátus vezetésében Cav. dr. Natali Umberto lesz. A távozó konzul ezúton mond köszönetet Kolozsvár város lakosságának az itt tapasztalt meleg rokonszenvéért és bucsúdvözlét küldi.

— **Megkezdődtek a bakkalaureátusi vizsgák Nagyváradon.** Nagyvárad tudósainak jelenti: Csütörtök reggel megkezdődtek a nagyvárad állami liceumban a bakkalaureátusi vizsgálatok. Az érettségi vizsgára összesen kétszázhusz tanuló jelentkezett. A diákok között számos olyan is van, aki már hatodszor próbál szerencsét.

— **A Zsilvögygyében továbbfolynak a munkáselbocsátások.** Petrozsényből jelenti: A bányatársulatok elleni ankétot annak idején részletesen ismertette a Mai Világ. A bányagazdálkodók megint megkezdtek a munkások elbocsátását és eddig közel ötszáz munkást bocsátottak el.

— **Verekedő kovácssegéd.** Makai Andor kovácssegéd meglátta Heilovits István kolozsvári cukorkabruát és megvette. A verekedést egy régóta húzóda vizsaly idézte elő.

Csapateltolások a Rajna-vidéken

(Bécs, szept. 27.) Az osztrák távirati iroda tudósítójának közlése szerint a Rajna-vidéken a közeli napokban nagyszabású csapateltolások lesznek.

— **Hühnefeld utja.** Londonból jelenti: Hühnefeld báró ma elindult az indiai Allahabadból többször megszakított nagy repülőutjára folytatására. Startja előtt kijelentette, hogy most Nanking—Kantonon át Tokióig repül.

— **Letartóztatták a fiatal Stinnes bécsi bűntársát.** Berlinből jelenti: A rendőrség letartóztatta Glaser Miksa ismert bécsi mulatóhelytulajdonost, aki a hadikölcsönkötvény hamisításban bűntársa volt a fiatal Stinnesnek. Glaser a Párisba szökött Scheindt Józseffel együtt csempészte Németországba a hadikölcsönkötvényeket.

— **Egy szovjetgözüst kiutasítottak a kikötőből.** Algiri jelentés szerint a kikötői hatóságok kénytelenek voltak egy szovjetgözüst kiutasítani a kikötőből, mert a partraszállt matrózok röpcédulákat osztogattak a lakosság körében és más eszközökkel is propagandát csináltak a kommunizmus mellett.

ELSODORT EMBER a filmek királya!

— **Botrányt okoztak részegállapotban.** Az új folyamán Trifan August és Vasile Gociu kolozsvári lakosok részeg állapotban botrányt inszenáltak az uccán. Előállították őket a IV. kerületi rendőrségen.

— **Délamerikai turára indul a magyar vízpolócsapat.** Budapestről jelenti: A magyar válogatott vízpolócsapat részére Délamerika több városából meghívás érkezett idei téli turára. A meghívás elfogadása egyelőre még bizonytalan. A délamerikai turát — szakértői vélemények szerint — össze kellene egyeztetni az északamerikaival, amelyre vonatkozó tárgyalások még Amszterdamban megindultak.

— **A szélmalom-repülőgépek tökéletesítése.** Londonból jelenti: Az a légi forgalmi társaság, amelyik La Ciervartól megvásárolta szélmalom-repülőgépeinek modelljét és gyártási jogát, most a találmányt továbbfejleszteni igyekszik. A társaság gyárának mérnökei most olyan repülőgépek konstruálásán dolgoznak, amely szűk helyről függőleges emelkedésre képes. Az új típus két utas számára készül. Ha ezzel a kísérleti géppel a felszállás megfelelően sikerül, a társaság utasszállító gépeket fog gyártani tizenkét utas részére. A nagy gépnek a számítások szerint százharminc angol mértéktől óránkénti sebességének kell lennie s levegőbeemelkedéséhez nem kell több hely, mint mindössze nyolcvan négyszög öl terület.

Román, angol, francia, német, magyar olasz, szláv stb. fordítások. — Levelek, kérvények, periratok, tudományos, műszaki közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Műsúlyok, sokszorosítások. Dr. Mandel fordítóiroda, Str. Rădău (v. Kötő-ucca) 2. szám. Telefon 831.

A francia hadvezetőség az átcsoportosítást négy nap alatt szándékszik keresztülvinni.

— **A bukaresti iparkamara a kölcsönös biztosítók szabályozását kéri.** Bukarestből jelenti: A napokban foglalkozott a bukaresti kereskedelmi és iparkamara a kölcsönös biztosító intézetek engedélyeivel. A kamara megállapította, hogy ezek az intézetek sokszor könnyelmű játékot folytatnak a közönség pénzével és az ellenőrzés hiánya miatt tetszésük szerint használják fel a befolyt összegeket egyéni céljaikra. A kereskedelmi és iparkamara felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez és kérte, hogy a készülő kereskedelmi kódexben történjen intézkedés a kölcsönös biztosító intézetek szabályozásáról is. Addig is kéri, hogy az érvényben levő kereskedelmi törvény 260. paragrafusában foglaltakat a viszonyosági biztosító intézetekkel is tartassák be. Legyenek kötelesek ezek a társaságok bevételük egy-negyedrészét állampapírokba és ingatlanokba fektetni és ilyképpen tartalekolni.

— **Szurkáló bérkocsis.** Biró Dezső és Weisz Ábrahám kolozsvári bérkocsisok veszekedés közben összeverekedtek. A verekedés hevében Biró kést rántott és összeszurkálta Weisznak az arcát. Megindult ellene az eljárás.

ELSODORT EMBER főszereplője: EMIL JANNINGS

— **Képesítéshez kötötték a sofőrpart.** A minisztertanács 2070—928. számú rendeletével, mely a Monitorul Oficial szeptember 19-i 207. számában lett közzéve, a sofőr (autóvezető) ipart képesítéshez kötötte. A belügyminisztérium szervei által, az autóközlekedési törvény értelmében, kiadandó engedélyek a jövőben csak azok részére lesznek kiadhatók, akik igazolják, hogy az érvényben levő ipartörvények követelményeinek eleget tettek, tehát az erre illetékes ipartestületek, vagy ezeket helyettesítő hatóságok által kiadott segéd-munkakönyvvel rendelkeznek. A kolozsvári ipartestület az érdekelt hatóságok képviselőit egy megbeszélésre hívta össze ezen rendelkezés végrehajtásának megtárgyalása ügyében.

— **Szabó Ervin emlékünnepe.** F. hó 30-án, vasárnap d. u. 4 órakor a Magánalkalmazottak Szövetsége Szabó Ervin halálának 10 éves évfordulója alkalmából emlékünnepelet tart. Az emlékünnepelet a Szövetség helyiségében (Farkas-ucca 7.) lesz megtartva és teljesen díjtalan. Vendégeket szívesen látnak.

— **A légügyi konferencia.** Hágából jelenti: A nemzetközi légügyi konferencia ma kezdte meg ülését. Programján a légi közlekedés-ügy különböző problémái szerepelnek. A konferencián az érdekelt európai államok képviselőin kívül amerikaiak és angol-indiaiak is részt vesznek.

— **AZ IDŐJÁRÁS.** Budapestről jelenti: A meteorológiai intézet időjárás prognózisa a holnapi napra nyugati irányból enyhülés növekedő felhőzettel és esőhajlammal.

— **Zsebtolvajok garázdálkodnak a kolozsvári állomáson.** Az állomás rendőrségén Feldmann Paula feljelentést tett, hogy ismeretlen tettesek ellopták pénztárcáját. A rendőrség bevezette a nyomozást.

— **Letartóztatott tolvaj.** A kolozsvári rendőrség letartóztatta Pap György foglalkozás nélküli egyént, aki augusztus havában bemászott Gh. Trepleo hadnagy lakásának nyitott ablakán és onnan több értékes tárgyat ellopott.

— **A villanyáram megölt egy fiakeres lovat.** Tegnap éjjel 12 órakor a kolozsvári posta mögötti téren felállított cirkusz előtt egy villanyhuzal leszakadt. Tamás bérkocsis, ki kocsijával a cirkusz előtt várakozott, meg akart fordulni, miközben lova rálépett a magasfeszültségű áramot tartalmazó vezetékre. A villanyáram a lovat rögtön megölte.

* **Megjelent Bertia Lázár marosvásárhelyi felső keresk. iskolai tanár „Gyakorlati kereskedelmi könyvvitel” című könyve.** amelyben 2 nagy kereskedelmi cégnél az üzletseményeit könyvvel el a beérkezett eredeti iratok alapján, amelyeket készen megszerkesztve román, német, francia és angol nyelven, eredeti minták után s a kellő utasításokkal ellátva ad meg a könyv első felében. Az üzlettervek teljes kidolgozását a könyv második felében adja meg. A szerző eme munkája magába öleli a gyakorlati kereskedelmi levelezés, kereskedelmi számlán és könyvvitel egész anyagát. Munkájában a gyakorlati életben leginkább előforduló üzletágakat tárgyalja, mint

ELSODORT EMBER

keddtől a Magyar Színházban. Déltől 3 1/2, 5 1/2, 7 1/2 és 9 1/2 órakor

árukereskedelmi, bizományi, közös áruügyletek stb. Részletesen foglalkozik a kereskedelmi adó ügyével és annak kiszámításával, a tisztviselők fizetési adójával, valamint a betegsegélyező ügyével is, ami minden kereskedelmi vállalatot egyformán érdekel. A mérleg lezárására vonatkozó fontosabb tudnivalókat tárgyal, az adótörvény gyakorlati alkalmazását is megmutatja. Bertia Lázár praktikus és új módszerű könyve, amelyben vásárhelyi magyar kereskedők nevei is szerepelnek minden kereskedőt és keresk. vállalatot érdekel és nagy hasznára lehet mindazoknak, akik a keresk. könyvvitel gyakorlati technikáját megtanulni óhajtják. A szerzőnek egy másik munkája fog megjelenni a napokban: „A modern bank és gyári könyvvitel”, amelyben egy modern bank és gyárnak jellegzetesebb üzletseményeit könyvvel el szintén az érkező levelek alapján. Kapható Kolozsvári a Minerva-könyvkereskedésben. Váárhelyt Révész Ernőnél.

Hirdessen a Mai Világ-ban

Hotel Metropol Bukarest

A királyi palotával szemben

Modern confort!

MAI VILÁG

Modern confort!

minden olvasója

15% kedvezményt kap a szobáinakban

ha felmutatja ezt a hirdetést!

Szovjetországban újra száz számra tartóztatják le az ellenforradalmárokat

(London, szept. 27. A Mai Világ londoni levelezőjétől.) Az angol munkásszervezetek tanácsa nemrégiben rendkívül izgalmas éjszakai tanácskozás után 2.350.000 szavazattal 422.000 szavazat ellenében elhatározta, hogy az orosz munkáspárttal, tekintettel arra, hogy ez a szovjet-uralomnak az oszlopa, minden közösséget megtagad, annál is inkább, mert az ottani munkásszervezetek nem képviselik az orosz népi akaratát.

Az angol munkásszervezetek pontosan vannak informálva az oroszországi helyzetről. A parasztság, a mérnökök, építésszek, az iparosok nagy tömegei, valamint az orosz intelligencia a szovjetrendszernek ma is ellenségei. Az Ukrajnában, Georgiában, Turkesztánban élő törzsek a nagyhatalmak segítségével el akarnak szakadni Oroszországtól. Ezt leplezendő, elhatározták, hogy Oroszország különböző részeiben kéthetenként nagyszabású hadgyakorlatokat tartanak. Feltűnő, hogy nemcsak a vörös katonák, hanem a szervezett munkásság, a kommunista fiatalság és a bolsevista párt összes tagjai is részt vesznek ezeken a hadgyakorlatokon. E három utóbbi réteg csak azért, mert nem bíznak a katonaságban. A mostani hadgyakorlatok különös érdekessége az, hogy a hadgyakorlatokon Kievdő az volt a feladat, hogy a lakosság fellázad és a katonaság leveri a lázadást.

Ehhez hasonló hadgyakorlatokat tartottak, illetőleg tartani fognak Charkovban, Odesszában, a Kaukázusban, Kubánban és Turkesztánban és a legszigorúbb téli időben is állandósították.

Merkovszky tábornok, a vörös hadsereg katonai parancsnoka hibásnak tartja ezt a taktikát, mert a szovjet-ellenes területen a lázadás leverése lehetetlen és egy esetleges forradalom a vörös hadsereg súlyos vereségét jelentené. Hogy Merkovszkynak mi van igazán, az bizonyosodott a legutóbbi charkovi hadgyakorlatokon, amelyekben Cserniak fővezért egy ukrán nacionalista lakásán megtámadta és meggyilkolta. A vizsgálatot a gyilkosság ügyében megindították és máris több száz embert letartóztattak azon gyanu alatt, hogy előre tudtak a merényletről.

Állam elleni izgatással vádolnak egy marosvásárhelyi lapszerkesztőt

Vita a kisebbségi iskolastatisztika körül

(Tg.-Mures-M.-vásárhely, szept. 27.) Az 1926. év szeptemberében Prágában diákkongresszus volt, amelyen a magyarországi kiküldöttek arra kérték román kollegáikat, hassanak oda kormányuknál, hogy a magyar kisebbségi iskolák zavartalanul folytathassák működésüket. A román diákképviselő egyik tagja nyomban felelt a felszólásra s egy statisztika után azt igyekezett bizonyítani, hogy az erdélyi magyarságnak az impériumváltozás után több iskolája van, mint volt a magyar kormányzat idején.

Ebbe a vitába szólott bele Kovács Elek marosvásárhelyi szerkesztő, aki lapjában, a marosvásárhelyi „Az Ellenzék”-ben reflektált a diákkongresszuson elhangzottakra s annak a véleményének adott hangot, hogy a román diákképviselő aligha nem tévedett.

NAGYSZABÁSÚ VÁMPANAMA BATA CIPŐKKEL!

Negyvenmillió kárt szenvedett az állam

Ilyen cím alatt cikket közölt a „Temesvarer Volksblatt” szeptember 8-iki 204. számában és azt állítja, hogy a T. & A. Bata cég 300.000 pár nakórből készült cipőt importált és hamis vámtétel alatt vámolt el.

A cikk nyilvánvalóan a fogyasztók megtévesztését célozza.

Cipőáraink tisztességes kereskedelmi eljárásra vannak alapozva és a jövőben is változatlanul maradnak.

Leszögezzük;

a 180 lejes vámtételt a vámbizottság mellett működő vámszakbizottság a vett minták beható vizsgálata alapján állapította meg.

Ezen vámtétellel a Salamonovics & Benéth cég összesen 17.000 pár cipőt vámolt el. A T. & A. Bata cég áruit kivétel nélkül ab gyár Zlin vámolatlanul adja el.

**Az államot
tehát sem mi, sem a Salamonovics & Benéth cég egyetlen banival sem károsította meg**

Bata

Nyomban hivatkozott is a vásárhelyi iskolaviszonyokra, ahol a magyar fiú- és leányfelsőkereskedelmi iskolát, a leánygimnáziumot, polgári fiúiskolát, az ipari szakiskolát és több elemi iskolát államosították s azokban a magyar oktatási nyelvet román előadási oktatás váltotta fel.

A marosvásárhelyi ügyészség Kovács Elek cikkében

állam elleni izgatást látott fennforogni

s a cikk szerzője ellen, aki városi tanácsos is, bevezette a vizsgálatot. Két év óta folyik a sajtóper, amelybe „Az Ellenzék” kiadóját, Nagy Samu nyomdászt is bevonta a vád. Többször volt tárgyalás kötözve az inkriminált közlemény bírálata. Legutóbb szeptember 21-én. A vádlott hírlapíró képviselője

selejtében Porubszky Ferenc dr. határisos beszédében fejtette ki, hogy a cikk

nem lépi át a jogos kritika határát

s egyébként sincsen megjelölve a vádiratban az inkriminált kitétel, — az ügyészség fenntartotta vádindítványát.

A törvényszék azonban nem hozott határozatot, hanem az ítélet kihirdetésére szeptember 28-ikát, pénteket jelölte ki határnapul.

Az ítéletkihirdetést igen élénk érdeklődés várja Vásárhelyen.

Megtalálták a világ legnagyobb meteorját

(Berlin, szeptember 27.) Egyik Szibériában kutató tudományos expedíció a napokban megtalálta a legnagyobb meteorot, ami valaha is a földre esett. A meteor számítások szerint 800 millió kilogramm súlyu lehet és 200 méter mélységbe furódott be a szibériai talajba. Ez a meteor 20 évvel ezelőtt hullott a földre és robaját a földre

esés pillanatában s a föld megrázkódását több ezer kilométer távolságban is érezni lehetett. A meteor óriási krátert vajt, melynek formája teljesen hasonlatos a tűzhányók kráteréhez. Hatalmas tömege többszörösen felülmúlja a grönlandi meteor nagyságát, amelynek súlya 25 tonna és e legnagyobb meteorhoz képest elenyésző nagysága.

